Strona bierna jest prosta!

Anna Kowalczewska

Jak BEZ PROBLEMU opanować stronę bierną w języku angielskim?

ZŁOTE MYŚLI

Niniejszy **darmowy** ebook zawiera fragment
pełnej wersji pod tytułem:
"Strona bierna jest prosta!"
Aby przeczytać informacje o pełnej wersji, kliknij tutaj

Darmowa publikacja dostarczona przez
ZloteMysli.pl

Niniejsza publikacja może być kopiowana, oraz dowolnie rozprowadzana tylko i wyłącznie w formie dostarczonej przez Wydawcę. Zabronione są jakiekolwiek zmiany w zawartości publikacji bez pisemnej zgody wydawcy. Zabrania się jej odsprzedaży, zgodnie z regulaminem Wydawnictwa Złote Myśli.

© Copyright for Polish edition by ZloteMysli.pl
Data: 24.08.2007
Tytuł: Strona bierna! (fragment utworu)
Autor: Anna Kowalczewska

Projekt okładki: Marzena Osuchowicz
Korekta: Anna Popis-Witkowska
Skład: Anna Grabka

Internetowe Wydawnictwo Złote Myśli
Netina Sp. z o. o.
ul. Daszyńskiego 5
44-100 Gliwice
WWW: www.ZloteMysli.pl
EMAIL: kontakt@zlotemysli.pl

Wszelkie prawa zastrzeżone.
All rights reserved.

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE....4
UWAGI OGÓLNE....6
PRZYPADKI PODSTAWOWE....9
Uwagi o przeczeniach....29
Uwagi o pytaniach....33
Konstrukcje poczasownikowe....45
Strona bierna na czynną....47
O tłumaczeniu zdań w stronie biernej....50
Ćwiczenia....52
Odpowiedzi....55
ZDANIA Z DWOMA DOPEŁNIENIAMI....61
Ćwiczenia....70
Odpowiedzi....71
BEZOSOBOWE WYRAŻANIE OPINII....74
Ćwiczenia....102
Odpowiedzi....104
STRUKTURA CAUSATIVE HAVE....110
Ćwiczenia....118
Odpowiedzi....120
ĆWICZENIA PRZEKROJOWE....124
Odpowiedzi....134

Wprowadzenie

Zachęcona dobrymi opiniami czytelników moich e-booków "Mowa zależna jest prosta!" i "Okresy warunkowe są proste!" tym razem postanowiłam napisać e-book dotyczący angielskiej strony biernej. Jest to jedno z zagadnień gramatycznych, które najbardziej lubię wyjaśniać swoim uczniom, i mam wrażenie, że robię to dobrze. Przelewam więc oto na strony tej pozycji kilkanaście lat moich nauczycielskich doświadczeń i życzę Ci powodzenia w przyswajaniu tego materiału. Mam nadzieję, że z moją pomocą przekonasz się, że strona bierna naprawdę jest prosta.

Zamierzam poruszyć aspekty strony biernej potrzebne w życiu codziennym, a także w rzeczywistości szkolnej i egzaminacyjnej: na rozszerzonej maturze, egzaminach FCE i CAE oraz podczas egzaminów z praktycznej umiejętności języka na studiach filologicznych. Pragnę zająć się kwestiami podstawowymi – wyjaśnieniem, czym jest strona bierna i w jakim celu się ją stosuje, zamianą zdań ze strony czynnej na bierną (we wszystkich możliwych czasach gramatycznych, grupach modalnych i innych konstrukcjach czasownikowych), następnie omówię specyfikę zdań z dwoma dopełnieniami w stronie czynnej i zamianę takich zdań na stronę bierną. Nie zabraknie przy tym szczegółów dotyczących struktury zdania i jego części – w zestawieniu języka angielskiego z polskim. Bardzo zależy mi, abyś rozumiał pewne mechanizmy dotyczące języka i formułowania wypowiedzi w ogóle. Wyznaję pogląd, iż jest to niezbędne dla efektywnej nauki jakiegokolwiek języka obcego. Mam tu na uwadze zwłaszcza nieco starszych czytelników chcących

Copyright by Wydawnictwo Złote Myśli & Anna Kowalczewska

nauczyć się dobrze języka angielskiego, bowiem im człowiek starszy, tym jest bardziej dociekliwy, jeśli chodzi o to "dlaczego tak trzeba to powiedzieć?". Nie zadowala go wyuczenie się czegoś pamięciowo, przyjęcie czegoś za pewnik, jak robią to dzieci i ludzie młodzi, a przeważa chęć rozumienia, skąd coś się bierze.

Po zdaniach z dwoma dopełnieniami przejdę do konstrukcji zawierających stronę bierną dla wyrażenia bezosobowych opinii na temat wydarzeń w różnych przedziałach czasowych. Wreszcie omówię konstrukcję tzw. *causative have*, będącą swoistą, nietypową odmianą strony biernej. Każdy rozdział będzie podsumowany kilkoma ćwiczeniami dla utrwalenia przerobionego bloku materiału, a na zakończenie pojawi się oddzielny rozdział, zawierający ćwiczenia z całego zakresu materiału przedstawionego w podręczniku. Będą to typowe zadania spotykane na różnego typu egzaminach: zamiana zdań ze strony czynnej na bierną, z biernej na czynną i inne formy parafraz wypowiedzi, tłumaczenie zdań z języka polskiego na angielski (tutaj będzie z Twojej strony konieczne powtórzenie wiadomości o czasach gramatycznych, gdyż tłumacząc zdanie, trzeba będzie odpowiednio dobrać konstrukcję orzeczenia – omawianiem poszczególnych czasów nie będziemy się w tym e-booku zajmować), wstawianie czasowników w odpowiednich formach strony czynnej i biernej (rozpoznawanie, o którą stronę chodzi). Ćwiczeniom będzie towarzyszył klucz odpowiedzi, opatrywany – tam, gdzie to będzie konieczne – odpowiednim komentarzem.

Serdecznie zapraszam do nauki z moją pomocą i życzę powodzenia!

Copyright by Wydawnictwo Złote Myśli & Anna Kowalczewska

Uwagi ogólne

Chciałabym najpierw uzmysłowić Ci znaczenie terminu “strona bierna”, abyś wiedział, co oznacza, i widział sensowność używania takich konstrukcji. Cała kwestia dotyczy tutaj opisywanej w danym zdaniu czynności, jej wykonawcy i jej obiektu.

O stronie czynnej mówimy wtedy, gdy zdanie rozpoczynamy od wymienienia wykonawcy czy sprawcy czynności, a nieraz także osoby lub rzeczy, z udziałem której zachodzi jakiś stan. Ten właśnie rzeczownik lub zaimek osobowy (czyli np. ja, ty, on, to, my itd.) jest w takim zdaniu najważniejszy. Ogólnie można powiedzieć – “ktoś robi coś”. W stronie biernej na pierwsze miejsce w zdaniu wysuwa się obiekt czynności, w stronie czynnej obecny po czasowniku. Wtedy ogólnie mówimy – “coś jest robione”, a więc “biernie” podlega czyjejś czynności (i stąd nazwa). Możemy wspomnieć “przez kogo” (ang. by + wykonawca/sprawca), lecz nie jest to w każdym przypadku konieczne. Skupiamy się na rzeczy czy osobie stanowiącej obiekt czynności lub uwydatniamy samo jej wykonywanie.

Kiedy będziemy najczęściej używać strony biernej? Wtedy, kiedy wykonawca czynności jest w kontekście oczywisty, nieistotny, mało konkretny lub nieznany czy też z jakiegoś powodu nie chcemy go wymienić, kiedy chcemy podkreślić samą czynność, a nie to, kto ją wykonuje. Użycie strony biernej jest typowe dla bardziej sformalizowanego języka, zwłaszcza pisanego – literackiego czy naukowego, języka prasy i mediów, oficjalnych mów i wypowiedzi, instrukcji, choć bardzo często jest ona używana także w mowie

Copyright by Wydawnictwo Złote Myśli & Anna Kowalczewska

potocznej. Nierzadko strona bierna pozwala uniknąć wymienienia wykonawcy czynności tam, gdzie to niepożądane lub po prostu niewygodne. Zręczniej powiedzieć: "Podczas produkcji tego urządzenia popełnionych zostało wiele błędów" niż: "Podczas produkcji tego urządzenia zespół inżynierów pod kierownictwem pana Kowalskiego popełnił wiele błędów". Czyż nie?

Przydatne jest także używanie strony biernej dla wyrażania opinii trudnych do przypisania komuś konkretnemu. Powiemy np.: "Mówi się, że on dobrze zna angielski". Można by oczywiście powiedzieć "Ludzie mówią, że ...", ale nie jesteśmy w stanie wskazać konkretnych ludzi taką opinię wypowiadających, zatem strona bierna nadaje stwierdzeniu większą wiarygodność i skupia nas na samej opinii zamiast na jej wyrazicielu.

Strona bierna przyda się także wtedy, gdy będziemy chcieli poinstruować kogoś, jak coś należy robić, powiedzieć, z czego lub też jakim narzędziem coś jest robione. W tych ostatnich przypadkach na końcu wypowiedzi, zamiast wykonawcy czynności wprowadzanego przyimkiem "przez" (ang. "by"), podamy materiał, składniki lub narzędzie. W języku polskim użyjemy tu przypadka dopełniacza (z czego?) lub narzędnika (czym?), a w angielskim rzeczownik (materiał, składniki, narzędzie) będzie poprzedzony przez przyimek "with".

W języku angielskim stosowanie strony biernej jest bardziej rozpowszechnione niż w polszczyźnie i to niekoniecznie tylko w języku oficjalnym. Jest jej więcej także w codziennym języku, stosowanym przez jego użytkowników w zwykłych życiowych sytuacjach. Tym bardziej istotne jest opanowanie przez Ciebie tych

Copyright by Wydawnictwo Złote Myśli & Anna Kowalczewska

konstrukcji, gdyż z pewnością napotkasz je wielokrotnie na swej drodze: usłyszysz je z ust swoich anglojęzycznych rozmówców i będziesz chciał samodzielnie formułować podobne.

Zapraszam do zapoznania się z przygotowanym przeze mnie materiałem. Przyjemnej nauki!

Copyright by Wydawnictwo Złote Myśli & Anna Kowalczewska

Przypadki podstawowe

W tym rozdziale zamierzam przedstawić najprostsze zdania w stronie czynnej i ich zamianę na stronę bierną, zaznajomić Cię z mechanizmem takiej zamiany i pokazać pewne stałe zjawiska występujące w każdym przypadku, gdy tworzymy ze strony czynnej stronę bierną. Pragnę również zwrócić uwagę na budowę zdania angielskiego, prześledzić charakterystykę jego poszczególnych części oraz ich rolę i zapoznać Cię z nazewnictwem przydatnym podczas nauki tej partii materiału gramatycznego, jak i innych zagadnień. Będę się starała prezentować materiał w zestawieniu z językiem polskim, a więc czymś, co jest Ci bliskie. Sądzę, że uświadomisz sobie wtedy, że pewne sprawy są w obu językach podobne, a to pomoże Ci w lepszym rozumieniu i zapamiętaniu rzeczy uznawanych ogólnie za trudne i nieprzyjazne dla uczących się. Chciałabym także podzielić się z Tobą uwagami dotyczącymi tłumaczenia zdań w stronie biernej i pewnych różnic w ich brzmieniu w języku polskim i angielskim. Pomogą Ci one np. podczas rozwiązywania testu odgadnąć, że chodzi o stronę bierną, nawet jeśli nie wynika to z polecenia do zadania.

Na początek zajmijmy się prostym zdaniem w stronie czynnej. Musi ono być złożone z podmiotu i orzeczenia. Podmiot takiego zdania to, najprościej mówiąc, wykonawca lub sprawca czynności – jest to rzeczownik lub zaimek, orzeczenie zaś to czynność wykonywana przez podmiot. Czynność ta jest wyrażona przez formę osobową czasownika. Może być to jeden ze znanych Ci z pewnością czasów gramatycznych, czasownik modalny (np. móc, umieć, musieć) i odpowiednia forma czasownika mówiącego, jaką czynność ktoś

Copyright by Wydawnictwo Złote Myśli & Anna Kowalczewska

może, umie, musi wykonać itp. Mając te dwie części, możemy już mówić o zdaniu. To jednak jeszcze nie wszystkie warunki, jakie musi spełniać zdanie w stronie czynnej, abyśmy mogli zamienić je na stronę bierną, o czym powiem za chwilę.

Zdanie w stronie czynnej rozpoczyna się od tak zwanego podmiotu logicznego (pojęcie "podmiot" rozumiane jest bowiem potocznie jako podmiot gramatyczny, ang. *subject*, który występuje na początku typowego zdania tak w stronie czynnej, jak i biernej). W języku angielskim nazywa się go *agent*, w polskich opracowaniach gramatycznych funkcjonuje niekiedy pojęcie "agens".

Podmiot logiczny to pierwszy rzeczownik lub zaimek pojawiający się w zdaniu w stronie czynnej (mówimy tu o zdaniu angielskim, gdyż w języku polskim ze względu na specyficzne formy odmiany czasownika, różne dla wszystkich osób, istnieje tzw. podmiot domyślny, nieobecny w zdaniu fizycznie) – wykonawca lub sprawca czynności. Aby można było w ogóle utworzyć stronę bierną, musimy mieć do czynienia z tzw. czasownikiem przechodnim (ang. *transitive verb*). Czasownik przechodni to taki, po którym występuje obiekt czynności. Czasowniki, po których bezpośredni obiekt czynności (tzw. dopełnienie bliższe, o którym powiem szerzej w następnym rozdziale) nie występuje, nazywamy nieprzechodnimi (ang. *intransitive*) i z ich udziałem nie da się utworzyć strony biernej. Sądzę, że przyda się tutaj kilka przykładów.

Janek jada owoce. (ang. Johnny eats fruit.) – jest to zdanie w stronie czynnej, z czasownikiem przechodnim "jadać". "Janek" jest podmiotem logicznym, wykonującym czynność jedzenia. "Jadać" czy "jeść" to czasownik przechodni, po którym typowo wystąpi obiekt czynności – zwykle bowiem powiemy, "co" jemy. "Owoce" to w tym

Copyright by Wydawnictwo Złote Myśli & Anna Kowalczewska

zdaniu dopełnienie, prościej mówiąc – obiekt czynności, czyli w tym przypadku to, co jada Janek. Takie zdanie będzie można zamienić na stronę bierną, ale tym zajmiemy się później.

Zosia chodzi do szkoły. (ang. Sophie goes to school.) – to zdanie w stronie czynnej zawiera czasownik nieprzechodni "chodzić", po którym nie ma obiektu czynności. Takiego zdania nie da się zamienić na stronę bierną.

Sprzedałam wczoraj dom. (ang. I sold the house yesterday.) – "sprzedawać" jest czasownikiem przechodnim, a więc występuje po nim obiekt sprzedaży – tu "dom". Zamiana na stronę bierną jest tu możliwa. Warto zatrzymać się nad tym przykładem pod kątem porównania zdania polskiego z angielskim. W wersji polskiej, jak widzisz, nie ma fizycznie obecnego podmiotu. Osoby wykonującej czynność domyślamy się z formy czasownikowej, odpowiedniej dla pierwszej osoby liczby pojedynczej, czyli "ja" – jest to zdanie z tzw. podmiotem domyślnym. Język polski jako język silnie fleksyjny – a więc taki, w którym występują różne formy wyrazu z tej samej kategorii gramatycznej w zależności od osoby, liczby, rodzaju, czy przypadka – już dzięki samej formie czasownika pozwoli nam domyślić się wykonawcy czynności. W zdaniu angielskim widzimy fizycznie obecne podmiot – "I", orzeczenie – "sold" (w czasie przeszłym, gdzie akurat forma czasownika jest identyczna dla wszystkich osób) i dopełnienie (obiekt czynności) – "the house". "Yesterday" jest okolicznikiem czasu, którego obecność w zdaniu nie ma akurat żadnego wpływu na interesujące nas aspekty.

Mój pradziadek umarł 10 lat temu. (ang. My great grandfather died 10 years ago.) – czasownik "umierać" nie przyjmuje po sobie

Copyright by Wydawnictwo Złote Myśli & Anna Kowalczewska

dopełnienia, a zatem takiego zdania nie można zamienić na stronę bierną.

Z powyższych przykładów widzisz, że stronę bierną będą mogły tworzyć tylko orzeczenia zawierające czasowniki przechodnie, a więc wymagające podania obiektu wykonywanej czynności. Istnieje kilka wyjątków – mimo że niektóre czasowniki są przechodnie (np. mieć – ang. “have”, przypominać kogoś/coś – ang. “resemble”), to nie tworzą strony biernej – to jednak tylko pojedyncze przypadki. Ogólnie mówiąc, zdania w stronie czynnej z czasownikami przechodnimi można zamieniać na stronę bierną. Teraz przedstawię Ci mechanizm takiej zamiany.

Zdanie w stronie czynnej, niezawierające dodatkowych elementów, jak np. określenie czasu, które może wystąpić na samym początku, zaczyna się podmiotem gramatycznym, który zarazem jest podmiotem logicznym – czyli wykonawcą lub sprawcą czynności. Po nim wyrażona jest w postaci orzeczenia czynność, a dalej podane jest dopełnienie, czyli obiekt tejże czynności.

Przedstawmy to na przykładzie zdania “Kolumb odkrył Amerykę.” (ang. Columbus discovered America.). “Kolumb” to podmiot i gramatyczny, i logiczny – wykonał czynność odkrycia. “Odkrył” to orzeczenie – czynność. “Ameryka” to z kolei dopełnienie – obiekt czynności, czyli to, co Kolumb odkrył. Kolejność słów w zdaniu polskim jest w zasadzie dowolna – z formy danego wyrazu domyślamy się wzajemnych relacji między elementami tego zdania. Czy powiem “Kolumb odkrył Amerykę”, czy “Amerykę odkrył Kolumb”, czy “Kolumb Amerykę odkrył”, czy też “Amerykę Kolumb odkrył” – każdorazowo, choć może nie zawsze wypowiedź brzmi ładnie stylistycznie, rozumiem relacje między wyrazami tak samo:

Copyright by Wydawnictwo Złote Myśli & Anna Kowalczewska

wiem, kto wykonuje czynność, jaka to czynność i co jest jej obiektem (owszem, w wyniku tego, że informacja obecna pod koniec wypowiedzi trafia do rozmówcy czy słuchacza bardziej, może zmienić się nacisk na poszczególne elementy w podanych wyżej konfiguracjach, jednak w każdej z nich można jednoznacznie odczytać tego samego wykonawcę, tę samą czynność i ten sam jej obiekt). W języku angielskim kolejność "Columbus discovered America" jest konieczna – szyk zdania angielskiego jest stały z uwagi na śladowe występowanie odmiany wyrazów. O relacjach wyrazów w zdaniu angielskim mówi nam ustalony szyk i nie można go bezkarnie przestawiać. Pamiętaj o tym na co dzień, zwłaszcza gdy tłumaczysz zdania z języka polskiego na angielski: w wielu przypadkach konieczna jest zupełna zmiana szyku w stosunku do polskiej wersji wyjściowej – nie wolno tłumaczyć "wyrazu po wyrazie" z uwagi na to, o czym wspomniałam wyżej.

A jak zamienić nasze przykładowe zdanie na stronę bierną? Otóż na początku zdania postawimy obiekt czynności – będzie teraz funkcjonował jako podmiot gramatyczny (ale już nie logiczny, gdyż nie jest to wykonawca czynności). Później umieścimy czasownik "być" w takim samym czasie gramatycznym jak orzeczenie w stronie czynnej, w formie zgodnej z osobą i liczbą podmiotu, a następnie "dokleimy" do tego tzw. imiesłów przymiotnikowy bierny (ang. *past participle*) – w języku angielskim jest to tzw. trzecia forma czasownika. Jeśli istnieje potrzeba podania wykonawcy czynności, wprowadzimy go na końcu przyimkiem "przez" (ang. "by").

Str. czynna: Kolumb odkrył Amerykę. – Columbus discovered America.

Copyright by Wydawnictwo Złote Myśli & Anna Kowalczewska

Str. bierna: Ameryka została odkryta przez Kolumba. – America was discovered by Columbus.

Przedstawmy to bardziej przejrzyście przy pomocy tabel:

strona czynna	podmiot gramatyczny i zarazem logiczny	orzeczenie	dopełnienie (obiekt czynności)
	Columbus	discovered	America.

strona bierna	podmiot gramatyczny – obiekt czynności	orzeczenie	wykonawca czynności
	America	was discovered	by Columbus.

Powyższe tabele w jasny sposób przedstawiają szyk prostego zdania oznajmującego w stronie czynnej i w stronie biernej. Taki właśnie szyk obowiązkowo stosujemy w języku angielskim – nie ma miejsca na dowolne przestawianie wyrazów jak w języku polskim. Trzymanie się stałych zasad dotyczących składni jest ważne w języku angielskim nie tylko w stronie biernej, ale i w przypadku innych konstrukcji zdaniowych. Jak już wcześniej mówiłam, nic innego nie powie nam o rolach poszczególnych wyrazów w zdaniu, jak tylko ich umiejscowienie w nim w następującym porządku dla zdania oznajmującego: podmiot – orzeczenie – dopełnienie – okoliczniki, z niewielkimi odstępstwami jeśli chodzi o te ostatnie. Takiego szyku trzeba pilnować, by być dobrze zrozumianym.

W naszych minitabelkach zauważysz – oprócz zamiany pozycji wykonawcy czynności i jej obiektu – pewną zmianę w orzeczeniu. Wspomniałam już o niej wyżej – to już nie sam czasownik (kupować,

Copyright by Wydawnictwo Złote Myśli & Anna Kowalczewska

pić, pisać), ale czasownik "być" z imiesłowem przymiotnikowym biernym utworzonym od czasownika opisującego czynność (być kupowanym, być pitym, być pisanym). Wygląda to analogicznie jak w języku polskim. Orzeczenie będzie się w stronie biernej składać z dwóch części (ale niekoniecznie tylko z dwóch wyrazów, bo, jak się przekonasz, będzie mogło ich być więcej z powodu, iż w różnych czasach i konstrukcjach forma czasownika "być" może być złożona z kilku wyrazów; tak więc dwa wyrazy w orzeczeniu w angielskiej stronie biernej to minimum). Pierwsza część może wyglądać różnie, w zależności od tego, jaki to czas gramatyczny, osoba i liczba (w większości czasów mamy taką samą formę dla wszystkich osób oraz liczby pojedynczej i mnogiej – niestety jednak w najczęściej stosowanych na co dzień czasach będzie więcej niż jedna możliwość do wyboru), jaka to konstrukcja gramatyczna (np. grupa modalna, wymagana konstrukcja poczasownikowa itd.). Druga część, część kończąca orzeczenie w stronie biernej, jest niezależnie od niczego każdorazowo taka sama i jest jednym wyrazem – trzecią formą czasownika, tzw. *past participle* (dla czasowników regularnych tworzona przez dodanie -ed lub -d do formy podstawowej, a dla nieregularnych – wzięta z tabeli, którą polecam Twojej uwadze, gdyż będzie Ci bardzo przydatna podczas całej nauki angielskiego i oczywiście w praktyce, podczas używania języka w codziennym życiu, gdy nie będzie możliwe posługiwanie się słownikiem).

Zatem czynność, przedstawiana umownie w stronie czynnej bezokolicznikiem "robić" – ang. "do", w stronie biernej wystąpi w postaci "być robionym" – ang. "be done". W języku angielskim tylko element "be" będzie ulegał koniecznym modyfikacjom, "done" zaś, czyli umowna reprezentacja *past participle* (imiesłowu przymiotnikowego biernego, III formy czasownika), pozostanie

Copyright by Wydawnictwo Złote Myśli & Anna Kowalczewska

niezmienne, zarówno pod kątem swej formy jak i pozycji (element ten zawsze kończy orzeczenie w stronie biernej).

W języku potocznym używa się nieraz zamiast “be” czasownika “get”, oczywiście w odpowiedniej formie gramatycznej, a po nim, tak jak w klasycznych przypadkach, umieszcza się trzecią formę czasownika opisującego czynność. Możliwość ta ma jednak swoje ograniczenia – “get” + III forma będzie mogło być zastosowane tylko dla wyrażenia czynności i procesów, a nigdy stanów. Bardzo często będzie użyte dla mówienia o czymś, co zdarzyło się przypadkowo lub nieoczekiwanie.

W tabeli poniżej podam sposoby zamiany zdań ze strony czynnej na bierną we wszystkich czasach gramatycznych, które to dopuszczają, oraz w innych konstrukcjach czasownikowych.

Nazwa konstrukcji	Strona czynna	Strona bierna
Present Simple	Mike **eats** cornflakes. (Mike jada płatki kukurydziane.)	Cornflakes **are eaten** (by Mike). (Płatki są jadane przez Mike'a.)
Present Continuous*	Mike **is eating** cornflakes. (Mike je płatki teraz.)	Cornflakes **are being eaten**. (Płatki są jedzone teraz.)
Past Simple	Mike **ate** cornflakes. (Mike zjadł płatki. – w przeszłości)	Cornflakes **were eaten**. (Płatki były zjedzone.)
Past Continuous*	Mike **was eating** cornflakes. (Mike jadł płatki. – trwało to w przeszłości jakiś czas)	Cornflakes **were being eaten**. (Płatki były jedzone.)
Present Perfect	Mike **has eaten** cornflakes. (Mike zjadł płatki. – związek przeszłości z teraźniejszością)	Cornflakes **have been eaten**. (Płatki zostały zjedzone.)
Past Perfect	Mike **had eaten** cornflakes. (Mike zjadł płatki. – w bardziej odległej przeszłości.)	Cornflakes **had been eaten**. (Płatki zostały zjedzone.)

Copyright by Wydawnictwo Złote Myśli & Anna Kowalczewska

Nazwa konstrukcji	Strona czynna	Strona bierna
Future Simple	Mike **will eat** cornflakes. (Mike zje płatki.)	Cornflakes **will be eaten**. (Płatki zostaną zjedzone.)
Future Perfect	Mike **will have eaten** cornflakes. (Mike zje płatki. – do jakiegoś czasu w przyszłości)	Cornflakes **will have been eaten**. (Płatki zostaną zjedzone.)
Be going to	Mike **is going to eat** cornflakes. (Mike zje płatki. – tak planuje)	Cornflakes **are going to be eaten**. (Płatki będą zjedzone.)
Bezokolicznik	Mike needs **to eat** cornflakes. (Mike musi zjeść płatki.)	Cornflakes need **to be eaten**. (Płatki muszą być zjedzone.)
Bezokolicznik Perfect Infinitive	Mike seems **to have eaten** cornflakes. (Wydaje się, że Mike zjadł płatki.)	Cornflakes seem **to have been eaten**. (Wydaje się, że płatki zostały zjedzone.)
Gerund	Mike didn't mind **eating** cornflakes. (Mike nie miał nic przeciwko zjedzeniu płatków.)	Mike didn't mind cornflakes **being eaten**. (Mike nie miał nic przeciwko temu, że płatki zostaną zjedzone.)
Czasownik modalny	Mike **can eat** cornflakes. (Mike może zjeść płatki.)	Cornflakes **can be eaten**. (Płatki mogą być zjedzone.)
Czasownik modalny w aspekcie Perfect	Mike **should have eaten** cornflakes. (Mike powinien był zjeść płatki.)	Cornflakes **should have been eaten**. (Płatki powinny były zostać zjedzone.)

**czasy Present i Past Continuous to jedyne czasy ciągłe tworzące stronę bierną.*

Pogrubioną czcionką wyróżniłam orzeczenia we wszystkich zdaniach, wyjaśniłam też pobieżnie znaczenie zdań w każdym czasie i konstrukcji, co pomoże Ci odświeżyć nieco wiadomości o tych strukturach. Prześledź przykłady uważnie i zwróć uwagę na następującą prawidłowość: zamieniając zdania ze strony czynnej na bierną, musisz w orzeczeniu najpierw podać czasownik “be” w takim czasie lub konstrukcji czasownikowej, w jakiej występuje czasownik w zdaniu w stronie czynnej. Następnie do tego “doklejasz” trzecią

Copyright by Wydawnictwo Złote Myśli & Anna Kowalczewska

formę czasownika. Jeśli będziesz potrafił utworzyć formę czasownika "be" w każdej konstrukcji, będziesz tym samym umiał utworzyć stronę bierną. Myślę, że tabela będzie Ci w tym pomocna, a z czasem utrwalisz ją sobie w pamięci, tak że nie będziesz już musiał do niej zaglądać. Wystarczy przypomnieć sobie mechanizm, a wszystko okaże się proste.

Tabela ukazała chyba wszelkie możliwe wariacje na temat jedzenia płatków kukurydzianych przez Mike'a, a teraz pokażę Ci bardziej różnorodne przykłady zdań w stronie czynnej i to, jak zamieniają się one na stronę bierną. W nawiasach będę podawać tłumaczenie na język polski, a wszystkie zdania omówię.

We **clean** our windows once a month. (Myjemy okna raz w miesiącu.) – str. czynna

Our windows **are cleaned** once a month. (Nasze okna są myte raz w miesiącu.) – str. bierna

Jest to zdanie w czasie teraźniejszym Present Simple. W tym czasie orzeczeniem w stronie czynnej jest podstawowa forma czasownika (w trzeciej osobie liczby pojedynczej dodajemy do niej końcówkę -s, ale tu mamy do czynienia z pierwszą osobą liczby mnogiej). Podmiot to "we", a "our windows" to obiekt czynności. W zdaniu zamienionym na stronę bierną obiekt przechodzi na początek, a po nim umieszczamy czasownik "be" w takim czasie, jak orzeczenie w stronie czynnej. W Present Simple mamy trzy warianty tego czasownika: "am", "is", "are" – do trzeciej osoby liczby mnogiej, w której jest rzeczownik "our windows", musimy dobrać formę "are". Do tego dodajemy trzecią formę czasownika "clean" – jest ona tworzona regularnie, poprzez końcówkę -ed przy formie

Copyright by Wydawnictwo Złote Myśli & Anna Kowalczewska

podstawowej, i tak uzyskujemy *past participle* "cleaned". Wykonawcę czynności w tym zdaniu pomijamy – robimy to prawie zawsze, gdy występuje on w postaci zaimka osobowego (w tym przypadku – "we"). Mam nadzieję, że po tej analizie cały proces zamiany staje się powoli dla Ciebie jasny. Popatrz na kolejne przykłady.

My parents **are preparing** sandwiches. (Moi rodzice przygotowują kanapki) – str. czynna

Sandwiches **are being prepared** by my parents. (Kanapki są przygotowywane przez moich rodziców.) – str. bierna

To zdanie w czasie Present Continuous – teraźniejszym ciągłym. W stronie czynnej tworzymy go z odpowiedniej dla osoby podmiotu formy czasownika "be" ("am", "is", "are") i podstawowej formy czasownika z końcówką -ing. W stronie biernej obiekt czynności – "sandwiches" – przeniesiony jest na początek zdania, orzeczenie to forma czasownika "be" w czasie Present Continuous, odpowiednia dla formy "sandwiches" – czyli "are being". Do tego dochodzi trzecia forma czasownika "prepare", tworzona regularnie, czyli "prepared". Jako że wykonawca czynności to konkretne osoby, istotne dla kontekstu, wprowadzamy go na końcu przez przyimek "by". Ważną rzeczą w czasie Present Continuous jest to, byś nie pominął elementu "being" w orzeczeniu. Gdyby tak się stało, zdanie natychmiast zyskałoby inne znaczenie (zrobiłby się z tego czas Present Simple, a nie o niego tu przecież chodzi) i nie byłaby to prawidłowa zamiana zdania wyjściowego ze strony czynnej na bierną.

She **took** her children to the zoo. (Ona zabrała swoje dzieci do zoo.) – str. czynna

Copyright by Wydawnictwo Złote Myśli & Anna Kowalczewska

Her children **were taken** to the zoo. (Jej dzieci zostały zabrane do zoo.) – str. bierna

Tym razem mamy zdanie w czasie Past Simple. W stronie czynnej orzeczeniem w takim czasie jest II forma czasownika. W stronie biernej obiekt – "her children" – rozpoczyna zdanie, po nim następuje orzeczenie – odpowiednia dla osoby podmiotu forma czasownika "be" w czasie Past Simple ("was", "were") – "were", a potem III forma czasownika "take", tym razem nieregularna – "taken". Wykonawca czynności przedstawiony jest w postaci zaimka osobowego, czyli nie podajemy go na końcu zdania. Na samym końcu w obu zdaniach występuje okolicznik miejsca "to the zoo".

At 2 pm the mechanic **was repairing** the car. (O 14.00 mechanik naprawiał samochód.) – str. czynna

At 2 pm the car **was being repaired**. (O 14.00 samochód był naprawiany.) – str. bierna

To przykład w czasie Past Continuous – przeszłym ciągłym. Orzeczenie w stronie czynnej to forma przeszła czasownika "be" ("was", "were"), odpowiednia dla osoby podmiotu, oraz podstawowa forma czasownika, opisującego czynność, z końcówką -ing. W stronie biernej, po rozpoczynającym zdanie określeniu czasu (to właśnie jeden z wyjątków od reguły, że na początku zdania zawsze występuje podmiot; tak jest najczęściej, ale okolicznik czasu, jak tutaj, można umieścić właśnie w tej pozycji, jak również na końcu), umieszczony jest jako podmiot gramatyczny obiekt czynności "the car", następnie orzeczenie – forma czasownika "be" w czasie Past Continuous odpowiednia dla osoby podmiotu: "was being", i trzecia forma czasownika "repair", tworzona regularnie –

Copyright by Wydawnictwo Złote Myśli & Anna Kowalczewska

“repaired”. Wykonawca czynności, “the mechanic”, jest na tyle oczywisty – bo przecież zazwyczaj to jakiś mechanik naprawia samochód – że jest on już tu pominięty.

They **have publised** the list. (Opublikowali listę.) – str. czynna

The list **has been publised**. (Lista została opublikowana.) – str. bierna

Jest to zdanie w czasie Present Perfect. Orzeczenie w stronie czynnej to “have” (w 3 os. l. poj. – has) i III forma czasownika. W stronie biernej obiekt czynności, “the list”, przechodzi na początek, orzeczenie to najpierw forma czasownika “be” dla czasu Present Perfect, zgodna z osobą podmiotu gramatycznego, który jest tu w trzeciej osobie liczby pojedynczej, a więc “has been”, i III forma czasownika. Wykonawcy czynności nie podajemy, gdyż nie jest on konkretną osobą.

Before the Gulf War they **had used** those guns in Vietnam. (Przed wojną w Zatoce Perskiej używali tamtych pistoletów w Wietnamie.) – str. czynna

Before the Gulf War those guns **had been used** in Vietnam. (Przed wojną w Zatoce Perskiej tamte pistolety były używane w Wietnamie.) – str. bierna

To przykład w czasie Past Perfect. Orzeczenie tego czasu ma już tylko jedną postać, niezależnie od osoby podmiotu. Jest to w stronie czynnej operator “had” oraz III forma czasownika. Zarówno w stronie czynnej, jak i biernej zdanie rozpoczyna okolicznik czasu “before the Gulf War”. W stronie biernej po tymże okoliczniku mamy

Copyright by Wydawnictwo Złote Myśli & Anna Kowalczewska

obiekt czynności – “those guns”. Orzeczenie to po pierwsze forma czasownika “be” w czasie Past Perfect – “had been”, a po drugie, jak zwykle, III forma czasownika – “used”. Wykonawca znowu jest pominięty, gdyż jest mało konkretnym zaimkiem osobowym.

Stella **will bake** the birthday cake. (Stella upiecze tort urodzinowy.) – str. czynna

The birthday cake **will be baked** by Stella. (Tort urodzinowy będzie upieczony przez Stellę.) – str. bierna

Tym razem to czas Future Simple. Orzeczenie tego czasu w stronie czynnej to dla wszystkich osób “will” oraz podstawowa forma czasownika. W stronie biernej po obiekcie czynności – “the birthday cake” występuje orzeczenie złożone z formy czasownika “be” w czasie przyszłym – “will be” oraz III formy czasownika “bake” utworzonej regularnie – “baked”. Wykonawca jest tym razem istotny, umieszczamy więc go na końcu, wprowadzając przez przyimek “by”.

I **will have finised** the preparations by next Saturday. (Ukończę przygotowania do przyszłej soboty.) – str. czynna

The preparations **will have been finised** by next Saturday. (Przygotowania zostaną ukończone do przyszłej soboty.) – str. bierna

To zdanie w czasie Future Perfect. Jego orzeczenie w stronie czynnej składa się aż z trzech części, takich samych dla wszystkich osób: “will”, “have” oraz III formy czasownika. Zwróć uwagę na pojawienie się przyimka “by” już w stronie czynnej. W tym czasie stosowany jest on bardzo często do wprowadzenia określenia czasu, do którego

Copyright by Wydawnictwo Złote Myśli & Anna Kowalczewska

w przyszłości zostanie ukończona czynność podana w orzeczeniu. Nie należy go tu mylić z "by" oznaczającym "przez", wprowadzającym wykonawcę czynności w stronie biernej. Tak się po prostu składa, że tak samo wyglądający wyraz ma dwie różne role. W stronie biernej po podmiocie gramatycznym – obiekcie czynności "the preparations" – występuje czasownik "be" w czasie Future Perfect, a więc "will have been", po którym dodajemy III formę czasownika – "finished". Zauważ, że to orzeczenie ma aż cztery elementy, a nie jest to jeszcze najbardziej rozbudowana możliwość. Wykonawca czynności, ponieważ jest podany jako zaimek osobowy "I", jest pominięty. Przyimek "by", jak już zaznaczyłam wyżej, wprowadza tutaj określenie czasu i nie ma nic wspólnego z samą stroną bierną.

Tak oto podałam przykłady na zamianę zdań ze strony czynnej na bierną we wszystkich czasach, w których jest to możliwe. Przypominam, że jeśli chodzi o czasy w aspekcie *continuous* (ciągłe), tworzenie strony biernej jest możliwe jedynie w czasach Present Continuous i Past Continuous. W pozostałych czasach ciągłych strony biernej nie stosuje się.

Zostało jeszcze kilka konstrukcji czasownikowych, które nie są typowymi czasami gramatycznymi, a w których możliwe jest stosowanie strony biernej. Pierwsza z nich to w zasadzie będąca formą czasu teraźniejszego konstrukcja "be going to".

Janet **is going to serve** snacks. (Janet ma zamiar podać przekąski.) – str. czynna

Snacks **are going to be served** by Janet. (Przekąski będą podane przez Janet.) – str. bierna

Copyright by Wydawnictwo Złote Myśli & Anna Kowalczewska

Orzeczeniem w stronie czynnej jest tu dopasowana do osoby podmiotu forma czasownika "be" ("am", "is", "are"), "going to" i podstawowa forma czasownika. W stronie biernej po obiekcie czynności – "snacks" – wystąpi odpowiednia dla osoby podmiotu – 3 os. l. mn. – forma "be", w tym przypadku "are", potem "going to" i podstawowa forma "be", a zatem właśnie bezokolicznik "be", i na końcu orzeczenia, jak zawsze, trzecia forma czasownika "serve" – regularnie utworzone "served". Zdanie kończymy wprowadzeniem przez "by" wykonawcy czynności – "Janet".

They **must sell** their car. (Oni muszą sprzedać swój samochód.) – str. czynna

Their car **must be sold**. (Ich samochód musi zostać sprzedany.) – str. bierna

Jest to zdanie z czasownikiem modalnym w konstrukcji odnoszącej się do teraźniejszości lub przyszłości. Orzeczenie w stronie czynnej składa się z czasownika modalnego (w tym przypadku "must") oraz podstawowej formy czasownika. W stronie biernej obiekt wychodzi na początek, po nim następuje czasownik modalny z podstawową formą czasownika "be", czyli "must be", oraz na końcu – trzecia forma czasownika "sell" – nieregularne "sold". Wykonawca czynności jest pominięty.

The secretary **might have printed** the document. (Możliwe, że sekretarka wydrukowała dokument.) – str. czynna

The document **might have been printed** by the secretary. (Możliwe, że dokument został wydrukowany przez sekretarkę.) – str. bierna

Copyright by Wydawnictwo Złote Myśli & Anna Kowalczewska

Tym razem mamy zdanie z konstrukcją modalną dotyczącą przeszłości. Orzeczenie w stronie czynnej to czasownik modalny, w tym przypadku "might", oraz "have" i trzecia forma czasownika. W stronie biernej po obiekcie czynności występuje czasownik modalny, "have", trzecia forma czasownika "be" – "been" – oraz trzecia forma czasownika oznaczającego czynność. Wykonawca jest wprowadzony przez przyimek "by".

People **tend to pay** bills once a month. (Ludzie są skłonni płacić rachunki raz w miesiącu.) – str. czynna

Bills **tend to be paid** once a month. (Rachunki typowo są płacone raz w miesiącu. – trudno o dosłowne tłumaczenie) – str. bierna

To zdanie w czasie Present Simple z czasownikiem "tend", który wymaga po sobie konstrukcji bezokolicznikowej – "to" + I forma czasownika. W stronie czynnej orzeczeniem jest więc "tend to pay", a w stronie biernej, po obiekcie "bills" wysuniętym na pozycję podmiotu, następuje forma czasownika "be" wymagana przez "tend" – czyli "to be", a potem trzecia forma czasownika "pay" – nieregularne "paid". Gdy podmiotem-wykonawcą czynności w stronie czynnej jest rzeczownik "people", zwykle pomijamy go w stronie biernej.

They **appear to have used** these tools inappropriately. (Wydaje się, że oni używali tych narzędzi niewłaściwie.) – str. czynna

These tools **appear to have been used** inappropriately. (Wydaje się, że te narzędzia były używane niewłaściwie.) – str. bierna

Copyright by Wydawnictwo Złote Myśli & Anna Kowalczewska

A to zdanie w czasie Present Simple z czasownikiem "appear", wymagającym po sobie konstrukcji bezokolicznika wyrażającego teraźniejszość i przyszłość lub przeszłość. Akurat w naszym przykładzie występuje ten ostatni – chcemy powiedzieć, iż teraz wydaje się, że coś stało się w przeszłości. W stronie czynnej po wykonawcy mamy orzeczenie złożone z "appear" oraz tzw. bezokolicznika czasu przeszłego (ang. *perfect infinitive*) "to have + III forma czasownika". W stronie biernej obiekt czynności, "these tools", przechodzi na pozycję podmiotu gramatycznego, po nim mamy orzeczenie w postaci "appear" i wymaganej po nim formy czasownika "be": bezokolicznika wyrażającego przeszłość – "to have been", oraz III formy czasownika "use" – "used". Wykonawcę czynności znów pomijamy.

Grandma **keeps overfeeding** the cat. (Babcia ciągle przekarmia kota.) – str. czynna

The cat **keeps being overfed** by Grandma. (Kot ciągle jest przekarmiany przez babcię.) – str. bierna

To przykład w czasie Present Simple, z czasownikiem "keep", oznaczającym w tym przypadku "ciągle coś robić", wymagającym po sobie drugiego czasownika w formie podstawowej z końcówką -ing. Orzeczenie w stronie czynnej to "keep" z końcówką -s, wymaganą w trzeciej osobie liczby pojedynczej w czasie Present Simple, a po nim czasownik "overfeed" z końcówką -ing. W stronie biernej obiekt czynności, "the cat", przechodzi na początek, po nim występuje orzeczenie – również "keeps", zgodne z osobą obecnego podmiotu gramatycznego, po którym mamy czasownik "be" z końcówką -ing – "being" oraz III formę czasownika "overfeed" – nieregularne

Copyright by Wydawnictwo Złote Myśli & Anna Kowalczewska

"overfed". Na końcu, poprzez przyimek "by", wprowadzamy wykonawcę czynności – "Grandma".

Przedstawiłam powyżej mechanizm zamiany ze strony czynnej na bierną wszystkich konstrukcji, które podałam wcześniej w tabelce. Mam nadzieję, że szczegółowe omówienie każdego z przykładów pomogło Ci zrozumieć ten proces i będziesz umiał samodzielnie dokonywać takich zamian, co wkrótce przećwiczysz.

Chciałabym teraz powiedzieć Ci o przypadkach, w których orzeczenie w zdaniu w stronie czynnej stanowi tzw. *phrasal verb* – "czasownik złożony" (z właściwego czasownika i przyimka, jednego lub więcej). W takiej sytuacji obiekt czynności w zdaniu w stronie czynnej jest poprzedzony przyimkiem lub kilkoma, a po przejściu na stronę bierną ten przyimek lub przyimki pozostaną tam, gdzie były pierwotnie obecne, a więc po orzeczeniu. Czyli po zwyczajowo kończącej orzeczenie w stronie biernej trzeciej formie czasownika znajdzie się jeszcze przyimek – np. up, for, down, at itd. Spójrz na kilka przykładów.

Somebody knocked **over** the vase. (Ktoś przewrócił wazon.) – str. czynna

The vase was knocked **over**. (Wazon został przewrócony.) – str. bierna

Wyróżniony pogrubionym drukiem przyimek "over" w stronie czynnej poprzedzał obiekt czynności, a w stronie biernej pozostał w pozycji po orzeczeniu.

They have sent **for** the priest. (Posłali po księdza.) – str. czynna

Copyright by Wydawnictwo Złote Myśli & Anna Kowalczewska

The priest has been sent **for**. – str. bierna

“For” poprzedzające obiekt w stronie czynnej w stronie biernej znajduje się po orzeczeniu.

Other children laugh **at** Jimmy. (Inne dzieci śmieją się z Jimmiego.) – str. czynna

Jimmy is laughed **at** by other children. (Jimmy jest wyśmiewany przez inne dzieci.) – str. bierna

Po orzeczeniu w stronie biernej widnieje przyimek “at”, w stronie czynnej poprzedzający obiekt. Na końcu zdania w stronie biernej wprowadzony jest w typowy sposób wykonawca czynności – przez przyimek “by”.

The authorities should do **away with** the homeless in our streets. (Władze powinny pozbyć się bezdomnych z naszych ulic.) – str. czynna

The homeless in our streets should be done **away with**. (Należy pozbyć się bezdomnych z naszych ulic.) – str. bierna

Należy wspomnieć jeszcze o zamianie na stronę bierną zdań innych niż oznajmujące – a więc przeczących i pytających. Taka operacja przebiegać będzie na tej samej zasadzie, co zamiana zdań oznajmujących – podobnie jak w nich będziemy na pierwsze miejsce, przed orzeczenie, przenosić obiekt czynności, a jej wykonawcę, jeśli będzie to konieczne, będziemy podawać po nim. Trzeba będzie jednak skupić się szczególnie na budowie i specyfice orzeczenia, dokładnie identyfikując jego operator, czyli słowo posiłkowe,

Copyright by Wydawnictwo Złote Myśli & Anna Kowalczewska

przyjmujące po sobie element przeczący “not”, a w pytaniu przemieszczające się przed podmiot (z wyjątkiem pytań o podmiot, na co przykłady również pokażę).

Strona bierna na czynną

Nie wspomniałam dotąd o procesie odwrotnym do dotychczas omawianego – zamianie zdań ze strony biernej na czynną. Takie zadanie możesz również napotkać na jakiegoś rodzaju egzaminie. Jak wtedy postępować? Dokładnie odwrotnie niż dotąd. Jeśli zauważysz orzeczenie zbudowane z kilku elementów, z których pierwszy jest formą czasownika “be”, a ostatni trzecią formą czasownika, na podstawie wspomnianej pierwszej części zidentyfikujesz czas lub konstrukcję czasownikową w danym zdaniu. Następnie przeniesiesz wykonawcę czynności z końca zdania na początek lub, gdy wykonawcy nie ma, podasz go np. jako “they”, “I” czy inny zaimek (skoro w stronie biernej wykonawcy nie było, znaczy to, że był on nieistotny lub oczywisty i można go wyrazić zaimkiem osobowym czy logicznie narzucającym się z kontekstu rzeczownikiem – na ogół jednak powinien być on podany). Potem umieścisz orzeczenie w stronie czynnej – czasownik, który był w swojej trzeciej formie ostatnim elementem orzeczenia w stronie biernej, zastosujesz w takim czasie lub konstrukcji, w jakiej był w orzeczeniu w stronie biernej czasownik “be”, a po nim umieścisz obiekt czynności, przeniesiony z pierwszego miejsca w zdaniu w stronie biernej. Tak powinna powstać wersja w stronie czynnej. Możesz pomóc sobie przedstawioną wcześniej tabelą zamiany, ale musisz patrzeć “odwrotnie” – najpierw identyfikując formę z końcowej części tabeli – w stronie biernej, by dojść do strony czynnej, która jest przedstawiona w kolumnie wcześniejszej.

Copyright by Wydawnictwo Złote Myśli & Anna Kowalczewska

Przeróbmy razem kilka przykładów.

A lot of milk **is drunk** in Finland. (W Finlandii pije się dużo mleka.) – str. bierna

They **drink** a lot of milk in Finland. (Piją dużo mleka w Finlandii.) – str. czynna

W zdaniu w stronie biernej nie był podany wykonawca czynności – zamieniając zdanie na stronę czynną, umieściliśmy go więc w postaci zaimka "they". Pamiętasz, że pierwszym rzeczownikiem/zaimkiem w zdaniu w stronie czynnej musi być podmiot-wykonawca czynności, prawda? Następnie trzeba podać orzeczenie. Czasownik "be" w zdaniu w stronie biernej był w postaci "is", będącej formą czasu Present Simple, w takim więc czasie musimy umieścić czasownik, którego trzecia forma kończyła orzeczenie w stronie biernej. Będzie to "drink". Po orzeczeniu idzie obiekt czynności, będący w stronie biernej na początku zdania – "a lot of milk". Na końcu podajemy, tak samo jak w zdaniu w stronie biernej, okolicznik miejsca – "in Finland".

The bridge **was being built** by this company for two weeks. (Most był budowany przez tę firmę przez dwa tygodnie.) – str. bierna

This company **was building** the bridge for two weeks. (Ta firma budowała most przez dwa tygodnie.) – str. czynna

Jest to zdanie w czasie Past Continuous. Wykonawca czynności, tym razem widoczny w zdaniu w stronie biernej – "this company", przechodzi na początek. Po nim umieszczamy czasownik, którego trzecia forma kończyła orzeczenie w stronie biernej, w czasie,

Copyright by Wydawnictwo Złote Myśli & Anna Kowalczewska

w jakim wystąpił czasownik “be” – stąd mamy “was building”. Po nim podajemy obiekt czynności, znajdujący się w zdaniu w stronie biernej na początku – “the bridge”. Kończymy okolicznikiem “for two weeks”.

This colour **is going to be changed**. (Ten kolor będzie zmieniony.) – str. bierna

They **are going to change** this colour. (Oni zamierzają zmienić ten kolor.) – str. czynna

Cóż za długie orzeczenie – aż pięć części w stronie biernej! Jest to forma “be going to”. W zdaniu w stronie biernej nie widać wykonawcy czynności – umieśćmy go na początku jako “they”. Teraz musimy zająć się orzeczeniem. Jak widzisz, jest ono dość rozbudowane. Jak się nie pomylić? Skąd wiedzieć, w jakiej dokładnie formie umieścić czasownik w stronie czynnej? Odrzuć po prostu ostatni element orzeczenia w stronie biernej – trzecią formę czasownika – a cała reszta jest tym, co musisz uwzględnić, zamiast jednak końcowego “be” stosując “change”. Czyli, jako że w tej konstrukcji czasownikowej orzeczenie to am/is/are + going to + I forma czasownika, stosujesz “are going to change”. Na końcu znajduje się obiekt czynności, po przejściu z początkowej pozycji w zdaniu w stronie biernej.

Liczę, że po analizie tych kilku przykładów potrafisz już zamieniać zdania ze strony biernej na czynną. Upewnisz się co do tego, przerabiając odpowiednie ćwiczenie, które znajdziesz na końcu tego rozdziału.

Copyright by Wydawnictwo Złote Myśli & Anna Kowalczewska

Ćwiczenia

I Zdania, dla których to możliwe, zamień na stronę bierną.

1. I have a bath every evening.
2. This boy broke the window last Sunday.
3. He comes from Italy.
4. Joan will have ironed all the shirts by the evening.
5. Bill Gates founded *Microsoft*.
6. The Smiths don't own this red car.
7. We must send for the doctor.
8. They will fly to Rome by plane.
9. My aunt has just made a new sweater.
10. They were making fun of her.
11. John didn't write this letter.
12. They will deliver the equipment in a few hours.
13. You mustn't reveal the truth.
14. The students should hand in the compositions next Tuesday.
15. My uncle has cut down this old apple tree.

II W puste miejsca wpisz przyimek “by” lub “with”, w zależności od tego, czy występujący po luce element jest wykonawcą czynności, czy też narzędziem, składnikiem lub materiałem, przy pomocy którego coś jest robione.

1. This letter is written ..... a pencil.
2. The party was prepared ..... my parents.
3. Mayonnaise is made ..... eggs, oil, mustard and salt.
4. He was killed ..... a sharp knife.

Copyright by Wydawnictwo Złote Myśli & Anna Kowalczewska

5. I was informed about it ..... my sister.
6. She has been stung ..... a wasp.

Odpowiedzi

I

1. Tego zdania nie można zamienić na stronę bierną – czasownik “have”, mimo że przechodni, nie dopuszcza takiej możliwości.
2. The window was broken by this boy last Sunday. (Okno zostało zbite przez tego chłopca w zeszłą niedzielę.)
3. Tego zdania nie można zamienić na stronę bierną – czasownik “come” jest nieprzechodni.
4. All the shirts will have been ironed by Joan by the evening. (Wszystkie koszule zostaną wyprasowane przez Joan do wieczora.) Zwróć uwagę na dwukrotne występowanie w tym zdaniu przyimka “by”. W pierwszym przypadku wprowadza on wykonawcę czynności, co jest typowe dla strony biernej, a w drugim występuje po nim określenie czasu, do którego czynność podana w zdaniu się zakończy. Jest to charakterystyczne dla czasu Future Perfect.
5. *Microsoft* was founded by Bill Gates. (*Microsoft* został założony przez Billa Gatesa.)
6. This red car isn't owned by the Smiths. (Ten czerwony samochód nie jest posiadany przez państwa Smith.)

Copyright by Wydawnictwo Złote Myśli & Anna Kowalczewska

7. The doctor must be sent **for**. (Trzeba posłać po lekarza.) Po orzeczeniu widnieje przyimek “for”, który w zdaniu w stronie czynnej poprzedzał obiekt czynności.
8. Tego zdania nie można zamienić na stronę bierną – “fly” w tym kontekście jest czasownikiem nieprzechodnim.
9. A new sweater has just been made by my aunt. (Nowy sweter właśnie został zrobiony przez moją ciotkę.)
10. She was being made fun **of**. (Robiono sobie z niej żarty.) Po orzeczeniu widnieje przyimek “of”, który poprzedzał obiekt czynności w zdaniu w stronie czynnej.
11. This letter wasn't written by John. (Ten list nie był napisany przez Johna.)
12. The equipment will be delivered in a few hours. (Sprzęt zostanie dostarczony za kilka godzin.)
13. The truth mustn't be revealed. (Prawda nie może zostać ujawniona.)
14. The compositions should be handed in next Tuesday. (Wypracowania powinny zostać oddane w przyszły wtorek.)
15. This old apple tree has been cut **down** by my uncle. (Mój wuj ściął tę starą jabłoń.) Przyimek “down” widnieje po orzeczeniu. W zdaniu w stronie czynnej poprzedzał on obiekt czynności.

II

1. with (Ten list jest napisany ołówkiem. – narzędzie)
2. by (Ta impreza była przygotowana przez moich rodziców. – wykonawca)

Copyright by Wydawnictwo Złote Myśli & Anna Kowalczewska

3. with (Majonez jest robiony z jajek, oleju, musztardy i soli. – składniki)
4. with (Został zabity ostrym nożem. – narzędzie)
5. by (Zostałam o tym poinformowana przez moją siostrę. – wykonawca)
6. by (Została użądlona przez osę. – “wykonawca”, sprawca)

Copyright by Wydawnictwo Złote Myśli & Anna Kowalczewska

Jak skorzystać z wiedzy zawartej w pełnej wersji ebooka?

Więcej praktycznych informacji na temat strony biernej w języku angielskim znajdziesz w pełnej wersji ebooka.

Zapoznaj się z opisem na stronie:
http://strona-bierna.zlotemysli.pl

Jak BEZ PROBLEMU opanować stronę bierną w języku angielskim?

Copyright by Wydawnictwo Złote Myśli & Anna Kowalczewska

POLECAMY TAKŻE PORADNIKI:

Mowa zależna jest prosta! – Anna Kowalczewska

Jak przekazywać poprawnie sens czyichś słów, nie zawsze ich używając, stosując poprawnie następstwo czasów?

Twój stres opadnie, problemy zmaleją, a na swoje pytania dotyczące gramatyki uzyskasz jasne odpowiedzi właśnie w tej książce. Oprócz wykładu teoretycznego zyskasz wiedzę praktyczną, najpierw obserwując przykłady zastosowań wszelkich aspektów mowy zależnej, a potem - wykonując szereg ćwiczeń. **Poprawność swoich odpowiedzi będziesz mógł sprawdzić w kluczu**.

Więcej o tym poradniku preczytasz na stronie:
http://mowa-zalezna.zlotemysli.pl

"To świetna książka dla uczących się języka ang. Naprawde przydaje się podczas konwersacji. Takiej książki na rynku jeszcze nie było!"

*- **Adrian Piontek**,*

Angielskie formuły konwersacyjne – Paweł Wimmer

W jaki sposób 1000 formuł konwersacyjnych pozwoli Ci opanować język angielski i sprawną komunikację?

Pamiętaj, że **wystarczy zaledwie 15-20 minut dziennie**, aby po paru miesiącach błysnąć przed nauczycielami i znajomymi dużo lepszą znajomością angielskiego, a u Anglosasów zacząć wzbudzać uznanie, zamiast politowania.

Więcej o tym poradniku preczytasz na stronie:
http://angielski-konwersacje.zlotemysli.pl

"Wspaniała książka zawierająca zwroty, których trudno byłoby znaleźć w słowniku. Bardzo przydaje się w nauce moich uczniów do matury."

***Elżbieta Kasprzyszak** tłumacz angielskiego, udziela korepetycji*

Zobacz pełen katalog naszych praktycznych poradników na stronie www.zlotemysli.pl